

ΟΜΙΛΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Κύριε Πρόεδρε, εκλεκτά μέλη της ακαδημαϊκής και της επιχειρηματικής κοινότητας, αγαπητοί απόφοιτοι, κυρίες και κύριοι.

Βρίσκομαι απόψε εδώ με πολλή χαρά, όπως πάντοτε άλλωστε στις εκδηλώσεις του Συνδέσμου Αποφοίτων Βρετανικών Πανεπιστημίων, πιο γνωστού ως BGS.

Θα ήθελα να κάνω μερικά εισαγωγικά σχόλια στο θέμα που θα απασχολήσει την αποψινή σας συνάντηση, τα οποία ελπίζω ότι θα συμβάλουν στην ευρύτερη προβληματική πάνω στο τόσο σημαντικό αυτό ζήτημα.

Μελετώ και επισκέπτομαι την Ελλάδα εδώ και πολλά χρόνια και ζω μόνιμα εδώ για πάνω από ένα χρόνο τώρα, οπότε τολμώ να πω ότι κάτι έχω μάθει για τη χώρα και το λαό της. Έχω μάθει, ας πούμε, ότι οι Έλληνες συνήθως διαφωνούν και μάλιστα με πάθος γύρω από ένα σωρό θέματα. Την πολιτική, τα θέματα της καθημερινότητας, τις καλύτερες παραλίες, το ποδόσφαιρο. Υπάρχει όμως ένα ζήτημα στο οποίο η σύμπτωση απόψεων είναι πρωτοφανής, κι αυτό είναι η σημασία της παιδείας γενικά και της καλής εκπαίδευσης ειδικότερα. Πριν απ' όλα, η παιδεία θεωρείται ως ένα κοινωνικό αγαθό, απαραίτητο για τη διαμόρφωση κοινωνικής συνείδησης και της αίσθησης του να ανήκει κανείς σ' έναν κοινό πολιτισμό. Και έπειτα, διαχρονικά, οι ελληνικές οικογένειες, τα ελληνικά νοικοκυριά αφιερώνουν χρόνο και χρήμα στην εκπαίδευση των παιδιών τους. Σε σχολεία,

φροντιστήρια ξένων γλωσσών και πανελλαδικών εξετάσεων, δίδακτρα σχολών και δαπάνες διαβίωσης φοιτητών στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Κάποιοι μπορεί να θεωρούν τις δαπάνες αυτές ως δαπάνες για κατανάλωση. Κάθε σπουδαστής και φοιτητής και κάθε οικογένεια όμως γνωρίζει ότι πρόκειται όχι για κατανάλωση, αλλά για **επένδυση** που η αξία της θα φανεί στη μελλοντική ένταξη του σπουδαστή ή φοιτητή στην οικονομική δραστηριότητα. Νομίζω ότι η αποψινή ημερίδα δείχνει έναν καλό τρόπο για να πιάσει τόπο και στο μέλλον αυτή η τόσο σημαντική εθνική σας επένδυση.

Στη Βρετανία έχουμε μια παρόμοια προσέγγιση στην παιδεία και την εκπαίδευση. Πιστεύουμε ότι η παιδεία και η ανάπτυξη δεξιοτήτων και κριτικής σκέψης αναπτύσσουν το επίπεδο σκέψης του γενικού πληθυσμού και διαμορφώνουν έναν κοινό πολιτισμό και κοινές αξίες για τους πολίτες. Και διαχρονικά θεωρούμε ότι τα πανεπιστήμια παίζουν κομβικό ρόλο σ' αυτή τη διαδικασία. Στη σημερινή κοινωνία, τα πανεπιστήμια είναι πολυσύνθετοι οργανισμοί που επιτελούν πολλούς, διαφορετικούς και σημαντικούς ρόλους. Σύμφωνα με τα λόγια του Υφυπουργού Ανώτατης Εκπαίδευσης και Επιστημών, David Willetts, «είναι κέντρα κριτικής έρευνας και ελεύθερης σκέψης, ενσταλάζουν κοινωνικές αξίες στους φοιτητές τους και διευρύνουν τους ορίζοντες της γνώσης μέσα από τη διδασκαλία και την έρευνα». Τα πανεπιστήμια προάγουν τη γνώση και την περνάνε στις επόμενες γενιές. Γι αυτό και, διαχρονικά, στη Βρετανία, ειδικοί, άνθρωποι με βαθιά γνώση των πραγμάτων καλούνταν από τις κυβερνήσεις να συντάξουν εκθέσεις για τον τρόπο με τον οποίο έπρεπε να προχωρήσουμε για να διαφυλάξουμε το ρόλο των πανεπιστημίων στην

κοινωνία και να εγγυηθούμε τη συνέχιση αυτού του ρόλου στο μέλλον.

Πενήντα χρόνια πριν, η έκθεση Robbins μιλούσε ήδη για τη σημασία της ανακάλυψης και της εκπαίδευσης των φοιτητών σε συγκεκριμένες δεξιότητες που χρειαζόταν η οικονομία. Περίπου δέκα χρόνια πριν (2003) η Έκθεση Lambert έθεσε νέες αρχές στην προσέγγιση των σχέσεων μεταξύ ανώτατης εκπαίδευσης και επιχειρήσεων, εμποδώνοντας την ιδέα ότι τα πανεπιστήμια πρέπει να συνεργάζονται με τις επιχειρήσεις μέσω του Πλαισίου Επενδύσεων για την Καινοτομία (Innovation Investment Framework). Όμως τίποτε δε μένει στατικό. Οι μεγάλες αλλαγές τόσο στην παγκόσμια οικονομία, όσο και στην εκπαίδευση από τις αρχές της πρώτης δεκαετίας του νέου αιώνα, έθεσαν νέα ζητήματα και νέες προτεραιότητες.

Αυτές τις προτεραιότητες, τις τόσο σημαντικές για τη σύγχρονη οικονομία και το μέλλον της σύγχρονης εκπαίδευσης αναδεικνύει η Έκθεση του Καθηγητή Wilson (Wilson Report): Τα πανεπιστήμια που συνδέονται με τις επιχειρήσεις αποκτούν πρόσβαση σε ιδιωτικά κονδύλια για έρευνα και άλλες δραστηριότητες. Αποκτούν εταίρους που κατανοούν τη δυναμική εμπορική αξία της πανεπιστημιακής έρευνας. Βρίσκουν χορηγούς που μπορούν να στηρίξουν τις πρώτες επιχειρηματικές προσπάθειες των φοιτητών τους και υποψήφιους εργοδότες των αποφοίτων τους αργότερα. Όπως επισημαίνει η έκθεση Wilson, τα πανεπιστήμια πρέπει να είναι ανοιχτά και προσβάσιμα στις τοπικές επιχειρήσεις, ειδικότερα στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις που δρουν τοπικά και οι οποίες μπορεί να μην έχουν συνειδητοποιήσει τα αμοιβαία οφέλη από τη συνεργασία με τα πανεπιστήμια. Να

πω εδώ, παρενθετικά, ότι η σημασία του σημείου αυτού για μια οικονομία σαν την Ελληνική, με μεγάλο αριθμό μικρομεσαίων επιχειρήσεων, μου φαίνεται αυτονόητη.

Και, βέβαια, σε μεγαλύτερη κλίμακα, μέσω των πανεπιστημίων, οι επιχειρήσεις μπορούν να αποκτήσουν πρόσβαση στην τελευταία λέξη της τεχνολογίας στο πεδίο όπου δραστηριοποιούνται και σε εργαζόμενους «δραστήριους ως προς καινοτόμες ιδέες» (“innovatively active”). Όπως μας δείχνει η έκθεση Wilson, οι επιχειρήσεις που είναι “innovatively active” απασχολούν περίπου διπλάσιους πτυχιούχους απ’ όσες δεν είναι “innovatively active”.

Φοιτητές, απόφοιτοι, πανεπιστήμια και επιχειρήσεις έχουν ξεκάθαρα οφέλη από μια βελτιωμένη συνεργασία μεταξύ τους. Αλλά, όπως δείχνει και η Έκθεση Wilson, τα πλεονεκτήματα δε σταματούν εκεί αλλά απλώνονται σ’ ολόκληρο το φάσμα της οικονομίας. Η ανάπτυξη νοοτροπίας επιχειρηματικότητας, η δημιουργία δικτύων, η δημιουργία ζωνών επιχειρηματικότητας και τεχνολογικών πάρκων, δίνει ζωή σε πόλεις και ολόκληρες περιοχές, προάγει στρατηγικές σχέσεις σε παγκόσμιο επίπεδο, δημιουργεί προσωπικές σχέσεις, επίσημα και ανεπίσημα δίκτυα ανταλλαγής γνώσης και εμπειρίας.

Για να χρησιμοποιήσω και πάλι τα λόγια του Υφυπουργού, κυρίου David Willetts:

«Μια ισχυρή σχέση μεταξύ των επιχειρήσεων και των πανεπιστημίων, μπορεί να δώσει πραγματικές ευκαιρίες ανάπτυξης σε κατά τόπους περιοχές. Με τη δημιουργία δεσμών και την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών προκύπτουν πρακτικές συνεργασίες που βοηθούν την ... οικονομική

ανάπτυξη προς όφελος τόσο των επιχειρήσεων όσο και των [πανεπιστημιακών] ιδρυμάτων.» (8 Απριλίου 2013)

Εμείς στη Βρετανία πιστεύουμε στην τεράστια σημασία της συνεργασίας πανεπιστημίων και επιχειρήσεων και προσπαθούμε σκληρά για να καταφέρουμε να κάνουμε τη Βρετανία το καλύτερο μέρος στον κόσμο για τη συνεργασία αυτή. Γνωρίζω ότι ο Καθηγητής Wilson αγαπά μια ρήση του Λόρδου Dearing, από μια ομιλία του το 2002. Επειδή μου αρέσει και εμένα πολύ, θα κλείσω την ομιλία μου μ' αυτήν:

«Όπως ακριβώς τα κάστρα αποτελούσαν την πηγή της ισχύος στις μεσαιωνικές πόλεις, και τα εργοστάσια παρείχαν ευμάρεια στη βιομηχανική εποχή, τα πανεπιστήμια είναι η πηγή της ισχύος στη -βασισμένη στη γνώση- οικονομία του εικοστού πρώτου αιώνα».

Σας εύχομαι καλή επιτυχία στις εργασίες της αποψινής συνάντησης και στο γενικότερο έργο σας.

Σας ευχαριστώ.